



Indonesisch leger veroorzaakt onrust in West-Papua

Uit verschillende delen van West-Papua is recent opnieuw geweld gemeld. Bernardus Bofitwos Baru, bisschop in het zuidkustregentschap Timika, verklaarde onlangs dat de aanwezigheid van het Indonesische leger in zijn regio veel angst en onveiligheid veroorzaakt. Traditionele activiteiten zoals jagen, tuinieren en samenkomen worden geleidelijk ingeperkt. Jakarta maakt geen cijfers bekend over de omvang van de troepenmacht in West-Papua, maar schattingen spreken van circa 56.000 militairen en 27.000 politieagenten op een bevolking van 5,8 miljoen mensen.

Eind maart en begin april verschenen op sociale media schokkende beelden van geweld in het dorp Moanemani, in het centrale hooglandregentschap Dogiyai. Om onbekende redenen werd bij de Ebenezerkerk een Papoease politieman gedood. Veiligheidstroepen reageerden met geweervuur, waarbij willekeurige burgers omkwamen, onder wie vier jongeren. Veel inwoners van Moanemani en het nabijgelegen Ikebo sloegen op de vlucht en zochten hun toevlucht in de bergen. Volgens een kerkelijke woordvoerder komen botsingen vaker voor, vooral wanneer jongeren met boomstammen en stenen proberen te voorkomen dat extra troepen hun dorpen binnendringen.

Indonesië voorzitter VN-Mensenrechtenraad

In het kader van een regionaal rotatiesysteem van de Asia-Pacific Group heeft Indonesië voor één jaar het voorzitterschap van de VN-Mensenrechtenraad op zich genomen. In die rol moet Jakarta de mensenrechtensituatie in andere landen beoordelen. Usman Hamid, directeur van Amnesty International Indonesia, stelt echter dat de mensenrechtensituatie in Indonesië zelf is verslechterd. Zo werden in 2025 meer dan vijfduizend mensen gearresteerd vanwege vreedzame protesten. Internationale kritiek richt zich vooral op de situatie in West-Papua. Benny Wenda, voorzitter van de United Liberation Movement for West Papua (ULMWP), noemde Indonesië daarom 'ongeschikt' voor het voorzitterschap. Zo wordt een bezoek van de VN-Hoge Commissaris voor de Mensenrechten al zeven jaar tegengehouden, ondanks verzoeken van ongeveer 110 landen.

30 jaar SDSP

Op 17 april vierde de Stichting Duurzame Samenleving Papua Barat (SDSP) samen met zo'n honderd sympathisanten haar dertigjarig bestaan. Verschillende sprekers gingen in op het leven in West-Papua. Mark Argeloo vertelde over veranderingen in de natuur door de eeuwen heen. Daan Veldhuizen gaf een inkijkje in zijn film *The Promise*. Fadjar Schouten-Korwa sprak over mensenrechtenschendingen, en directeur Wouter Bronsgeest presenteerde via filmbeelden diverse humanitaire projecten van de stichting, met name in de Vogelkopregio.

Overlijden pater Dister (1939–2026)

Op zaterdag 7 april is pater Nico (Syukur) Dister op 87-jarige leeftijd overleden. Hij werd vooral bekend door zijn werk in Indonesië (1972–1983) en West-Papua (1983–2024). Via de door hem opgerichte Stichting Papoea Dochter van Compassie bood hij straatkinderen onderdak en onderwijs. In Sentani (Jayapura) runde hij tot 2024 samen met anderen twee middelbare scholen, een gezondheidscentrum en een opvanghuis voor kwetsbare vrouwen.

Dister was minderbroeder franciscaan en studeerde filosofie en theologie in Leuven en Münster. Hij schreef meerdere studieboeken in het Indonesisch. In 1961 werd hij tot priester gewijd. Zijn tweede naam, Syukur ('dankbaarheid'), koos hij zelf om zijn levenshouding uit te drukken. Hij stond bekend als een opgewekt mens en was geliefd bij de gemarginaliseerde Papoea's, voor wie hij zich zowel spiritueel als maatschappelijk inzette.

Don Ceder organiseert hoorzitting

Op 21 april vond een door Don Ceder (ChristenUnie) geleide hoorzitting plaats, bedoeld om Kamerleden te informeren over de situatie in West-Papua. Sprekers waren onder anderen Benny Wenda (ULMWP), Raki Ap en Waida Vogel-Bwefar. Naast Ceder waren ook de Kamerleden Raymond de Roon (PVV), Mikal Tseggai (GroenLinks-PvdA) en Nicole Maes (VVD) aanwezig. Eind januari reageerde het toenmalige kabinet-Schoof op een motie van Ceder om het in 2005 afgeronde Rapport Drooglever over de overdracht van Nieuw-Guinea aan Indonesië alsnog officieel te behandelen. Het kabinet stelde dat het rapport 'een bijdrage aan de geschiedschrijving' levert en benadrukte het respect voor de volledige territoriale integriteit van Indonesië, zonder inhoudelijk op de conclusies in te gaan. Na de hoorzitting werd de film 'The Promise' uit 2025 van Daan Veldhuizen vertoond, over de band tussen Nederland en West-Papua. De genoemde Kamerleden hebben deze film met de sprekers en andere gasten bekeken.

Monument voor Mr.dr.Soumokil onthuld

In Nederland hebben Molukkers nu een monument ter nagedachtenis aan RMS-leider Mr.dr. Chris Soumokil. Op 11 april werd in het Molukse woonoord Lunetten in Vught een door kunstenaar Bart Belonje ontworpen gedenkteken onthuld. Dit gebeurde door Soumokil's weduwe, de inmiddels 93-jarige Josina ('Njonja') Soumokil-Taniwei. Indonesië heeft haar nog altijd niet geïnformeerd over de begraafplaats van haar in 1966 geëxecuteerde echtgenoot.

Het monument toont een afbeelding van Soumokil, die van 1950 tot 1966 president was van de RMS en het verzet tegen Indonesië leidde. Daarnaast bevat het verschillende Molukse symbolen, waaronder een traditioneel schild. Op de achterkant staat zijn laatste bekende uitspraak: *'Dat mijn dood een zegen mag zijn voor mijn volk.'*

Kritiek van Wattilete

Tijdens de herdenking van de RMS-proclamatie op 25 april 1950 in Tilburg bekritiseerde president in ballingschap John Wattilete de Nederlandse regering. Volgens hem verschuilen opeenvolgende kabinetten zich achter 'diplomatieke voorzichtigheid' als het gaat om druk op Indonesië om duidelijkheid te geven over het graf van Soumokil. Onder het motto *'daadkracht boven veerkracht'* riep hij vooral jongere Molukkers op om de strijd voor zelfbeschikking als een politieke opdracht te zien.

Rond 25 april werd op de eilanden Ambon, Saparua en Ceram een verhoogde militaire aanwezigheid waargenomen om te voorkomen dat RMS-vlaggen werden gehesen. Ondertussen groeit de onvrede onder de lokale bevolking over grootschalige visserij- en mijnbouwprojecten waarbij zij zich buitengesloten voelt. Op 23 maart werden elders vier Indonesische mensenrechtenactivisten vrijgesproken die hadden geprotesteerd tegen onderdrukking in onder meer de Molukken en Papua.

Giften *U helpt ons enorm door een gift over te maken op onderstaande bankrekening.*

COLOFON

Telefonisch contact met St. ZMP: Siebe Dijkstra 06 10886367

E-mail: info@stichtingzmp.nl

Website: www.stichtingzmp.nl

Bankrekening **NL53 INGB 0000 9130 00** t.n.v. Stichting Zelfbeschikking Molukkers en Papoea's